

Ústa Micka Jaggera mluví přesvědčivě jazykem emocí

Dramaturgickou odvahu experimentovat, pokoušet se o nové pohledy, diváka zneklidňovat a stavět před něj otázky bez jednoznačných odpovědí, svou poslední premiérou opět potvrdilo ostravské divadlo Petra Bezruče.

Recenze

Uvedení světové divadelní premiéry hry polského autora Domana Nowakowského Ústa Micka Jaggera zdá se rozšířit řadu úspěšných bezručovských inscenací, které „jazykem emocí“ přesvědčivě promlouvají k divákům několika generací. I Nowakowského hra, kterou v Divadle Petra Bezruče režíroval další významný polský umělec Andrzej Celiński, je typem hry, která - ač vychází z přesných dobových i místních souřadnic, přesahuje tento rámcem nadgeneračním a nadnárodním tématem o složitém hledání cesty ke druhým i sobě samému, o ztrátě iluzí, či o schopnosti podívat se na svět bez předsudků.

Podobných nadčasových prvků v sobě hra Ústa Micka Jaggera skrývá mnohem více. Tvůrci inscenace totiž neustrnuli na faktu, že životní

styl takzvaného „socialistického hípíka“ a vůbec specifické společenské klima ve státech bývalého východního bloku jsou samy o sobě poměrně nosným tématem, ale daly prostor jisté metaforičnosti příběhu, paradoxu a otevřenosti výkladu.

Ústřední postava Jana v podání vynikajícího Janusze Klimszy je dokonalým obrazem člověka, který není schopen převzít odpovědnost za vlastní život, buduje si raději jakýsi ochranný pseudosvět, který ovšem ve střetu s realitou stále znova a znova musí obnažit své chabé základy.

Tento zvláštní typus cynického oportunisty je v Klimszově podání tragikomickou figurou, která ovšem silou svého charisma „nebezpečně přitahuje“ a dokáže do svého světa chimér a iluzí strhnout i ostatní. Klimszův Jan má však silné protihráče, především v postavách syna Marka (Dan Zaoral) a přítelkyně Anny (Zdena Przebindová).

Především Anna svým odmítnutím Janovy nabídky na společný život prostou větou „je mi dobré“, je příkladem životní síly.

Dynamická inscenace ovšem divákům vážné momenty nabízí po

JANUSZ KLIMSZA. Umělecký šéf divadla Petra Bezruče Janusz Klimsza, který se představil v hlavní roli inscenace Ústa Micka Jaggera, zde potvrdil své nesporné herecké kvality

FOTO: MAFa - ALEXANDR SATINSKÝ

homeopatických dávkách. Její „vážnost“ není tragická ani moralistní. Je zkrátka povedeným příkladem,

že i v žánru komedie lze působivě vypovídat o věcech jako je citové putování, bloudění a mijení. A snad

i odpovědět na otázku - co je na světě stálého?

TEREZA GAVLÍKOVÁ

Lucie Žáčková a Roman Harok

ÚSTA MICKA JAGGERA

Ústa Micka Jaggera jsou původně televizní hrou pětatřicetiletého polského autora Domana Nowakowského. Hru přeložil režisér a umělecký šéf ostravského Divadla Petra Bezruče Janusz Klimsza, přizval polského režiséra Andrzeje Celiňského a sám pozoruhodným způsobem ztvárníl hlavní postavu zestárlého hippíka. Inscenace se za velkého ohlasu hraje druhou sezónu, na nedávném sedmém ročníku přehlídky ostravských činoherních divadel Ostravar získala v anketě divadelních kritiků nejvyšší hodnocení. Poslední březnovou neděli měla svou pražskou premiéru ve Švandově divadle na Smíchově.

Co se tedy skrývá pod tímto chytavým názvem? Hra začíná jako typická road movie: tři fanoušci Rolling Stones jedou motorkou se sajdákem na koncert. Jejich cesta se však zrovna tak typicky slovansky zasekne při návštěvě bývalé lásky. Během celonočního

popijení vodky a pokuřování trávy vyplave na povrch rodinná minulost bizarního trojlístku. Určujícím zážitkem jsou revoltující 60. léta, jejichž květinovým ideálům zůstal dědeček Jan (Janusz Klimsza) věrný. Jeho syn Marek (Daniel Zaoral) se jim vzbouril a stal se spořádanou „bankovní krysou“. Vnuk Bertík (Roman Harok) je skejták, který by si rád z generačních ideálů dědy i otce zachoval obojí: svobodu i prachy. Setkání s bývalou láskou Annou (Zdena Przebindová) a její dcerou Káčou (Lucie Žáčková) poslouží jako dramatický katalyzátor, který rádně protřepe vztahy mezi dědou, otcem a vnukem.

Hra nezapře televizní původ zejména svou obecnou srozumitelností a přijatelností. V jejím závěru se dědeček po prohřeené noci nedožije rána, nicméně jeho místo na motorce zaujme Káča. Koncert sice nestihnu, protože jim dojde benzín, ale to nevadí: za pět let Rolling Stones přijedou

zas. Ať do Prahy, anebo do Polska. Přes toto harmonizující vyznání stačila hra pootevřít generační traumata posledních čtyřiceti let a to je asi hlavní příčinou úspěchu i ostravské inscenace. Postava dědečka v kožených kalhotách, v šátku a se žebradlem na krku představuje skvělou esenci příslušníků zastydlé generace, jejichž způsob života stáčí ospravedlnit fakt, že Mick Jagger stále ještě otvírá ústa. Klimsza v herecký výkon se pohybuje na hraně laskavé parodie a zcela autentického projevu. Podobně jako Jagger už čtyři desetiletí předvádí stejně pohyby a gesta, tak se i hippík Jan potáčí po světě ve stejných euforických křečích jako za svého mládí. Budí úctu i soucit a také nostalgii pamětníků. Autor hry si však neodpustil několik efektních dramatických paradoxů: děda Jan vlastně nikdy Rolling Stones živě neviděl, protože ani na jeden koncert nedoražil. Nejinak splaskne i jeho bubli-

na disidentského vězně: ve skutečnosti seděl za obcování s kozou v rámci jakéhosi happeningu. Ani při této odhalení však ne přide Klimsza hippík o poslední zbytky svého kouzla osobnosti. Herecké výkony ostatních potvrdily výbornou pověst ostravské scény. Frustrovaného Marka odehrál Daniel Zaoral v dobře vystavených kontrastních polohách, Lucie Žáčková zase neváhala ironicky přitlačit na erotické vábení, jímž Káča dráždí nesmělého Marka.

Delší život inscenace se nejspíš podepsal na jejím rozvolněnějším tvaru a výpadcích tempa. Nicméně její poslání divákům bylo stále zřetelné: současné hry existují. Jenom se musejí za ruku přivést od sousedů, když se domácí autoři ostýchají psát srozumitelně. Před další pražskou návštěvou Rolling Stones se ostravská inscenace zhostila náhodné role předkapely se zaslouženou odevzou.

Na světovou premiéru zvou jezdci na silných motorkách

Ostrava - Až do pátku mohou lidé v centru Ostravy narazit na nezvyklý průvod jezdců na silných motorkách, kteří je zvou na novou premiéru v Divadle Petra Bezruče.

Nezvyklé pozvání má svůj důvod - jde o nezvyklou, výjimečnou premiéru. Uvedení hry polského autora Domana Nowakowského Ústa Micka Jaggera je nejen českou, ale zároveň světovou premiérou této inscenace na divadelním jevišti.

Doman Nowakowski, který je v Polsku znám především jako autor televizních inscenací a seriálů a televizní moderátor, získal v roce 1998 za text Ústa Micka Jaggera prestiž-

ní cenu ministra kultury. „Ústa Micka Jaggera byla tehdy v Polsku uvedena v podobě televizní inscenace,“ říká polský režisér Andrzej Celiński, který se ujal inscenace v ostravském Divadle Petra Bezruče. „Nebylo jednoduché převést úspěšnou televizní hru do divadelní podoby, ale snad se to povedlo,“ dodává režisér.

„Viděl jsem řadu realizací svých her na televizní obrazovce, ale žádnou na divadelním jevišti a navíc česky, v rodném jazyce mé oblíbené knihy Švejka,“ uvedl Doman Nowakowski, který bude přítomen také na páteční premiéře u Bezručů. *Pokračování na str. D3*

denní teploty 25 až 28 stupňů Celsia, na horách 19

Kraj moravskoslezský
9. 5. 2002 D/1 + D/3

Na světovou premiéru zvou jezdci na silných motorkách

Pokračování ze str. D1

Uvedení polské hry Ústy Micka Jaggera v českém divadle má svou souvislost také s její tematikou, která vychází ze specifické atmosféry ve státech bývalého východního bloku. Ve strnulé a unifikované předrevoluční době mohly totiž některé symboly fungovat se stejnou platností a významovými odstíny stejně tak dobré v Polsku, České republice nebo třeba Maďarsku.

Takovým nadnárodním symbolem má být v Nowakowského hře hudební legenda Mick Jagger a skupina Rolling Stones. „Pro lidi žijící v době reálného socialismu byli mytem, hlasem zpoza zdi, vizí Arkádie plné barevné svobody,“ charakterizuje režisér Celinski. „Ústa Micka Jaggera vy povídají hodně o sile mýtů, je to ale také jiný pohled na život takzvaného socialistického hipíka.“

Prestože hra vychází ze specifické atmosféry doby minulé, je podle tvůrců hrou velmi současnou. „Ústa Micka Jaggera je mezigenerační výpověď, jakási road movie, která je zároveň metaforou života,“ říká o inscenaci ostravský režisér Janusz Klimsza, který zde vystupuje netradičně jako představitel jedné z hlavních rolí. V dalších rolích se představa-

ví herci Divadla Petra Bezruče Daniel Zaoral, Roman Harok, Lucie Žáčková a Zdena Przebindová.

„Spolupráce s herci byla výborná, byli při práci velmi disciplinovaní a pokorní,“ chválí si práci s českými herci Andrzej Celinski.

Režisér, který je zastáncem takzvaně psychologizujícího divadla, kladl důraz na využití osobnosti každého z herců i při přípravě inscenace v Divadle Petra Bezruče. „Snažím se, aby měli při zkouškách dostatek svobody pro vlastní rozvíjení daného tématu. Improvizaci má pak představení se dále rozvíjet, zachovat si svěžest,“ je přesvědčen režisér. „Tato cesta je riskantní, jak pro mě, tak pro heree, protože jim nezaručuje stoprocentní jistotu, ale myslím, že taková tvůrčí cesta má smysl.“

Jazyková bariéra podle Celinského při zkoušení nehrála roli. „Po několika týdnech zkoušení jsem si na češtinu zvykl, takže všemu rozumím a herci naopak rozumí mým připomínkám,“ je přesvědčen režisér, a dodává, že „jazyk emocí je stejný všude“.

Hra Ústa Micka Jaggera, která je zároveň „komedií i dramatem hledajícího člověka“, má v Divadle Petra Bezruče premiéru zítra v sedm hodin večer. **TEREZA GAVLÍKOVÁ**

MF DUTS, 9.5.2002

REŽISÉR HERCEM. Režisér Janusz Klimsza (vepředu) se v nové bezručovské inscenaci *Ústa Micka Jaggera* představí opět jako herc.

FOTO:MAFA - ALEXANDR SATINSKÝ

ÚSTA MICKA JAGGERA. V mezigenerační výpovědi podle Domana Nowakowského se představí také mladí herci Lucie Žáčková a Roman Harok

FOTO:MAFA - ALEXANDR SATINSKÝ